

IVYKIAI

Apvogė parduotuvę

Naktį į sekmadienį Kybartuose apvogta parduotuvė.

Sekmadienio ryte atvykęs į savo parduotuvę R. T. rado išlaužtas lango grotas. Vagys išsinešė naujų USB atmintinių bei kelis nešiojamuosius kompiuterius ir mobiliuosius telefonus, kuriuos klientai buvo atnešę taisyti.

Lenda per sienas

Sekmadienį įsilaužta į sandėliuką Daržininkų kaime (Klausučių sen.) ir garažą Senkiškių kaime (Gižų sen.).

Daržininkų kaimo gyventoja 59-erių V. J., nuėjusi į sandėliuką malkų, negalėjo patikėti savo akimis. Nors durys buvo užrakintos, malkų krūva buvo gerokai aptušėjusi. V. J. įvertino, kad vagis išsinešė malkų už 120 eurų.

69-erių P. B. iš Senkiškių kaimo ryte rado atluptas kieme esančio garažo sienos lentas. Pro skylę patekęs vagis išnešė vandens siurbį ir dviračio padangą.

Sugadino duris

Šeštadienį Daugėlaičių kaime (Kybartų sen.) apvogtas namas.

Apie 11.30 val. sugrižusi namo aštuoniadešimtmetė A. K. pamatė įsilaužimo pėdsakus. Buvo sugadintos visos trys durų spynos ir stakta. Iš namo dingo televizorius ir šiltas pledas.

Dingo dešros

Penktadienį iš Sūdavos kaime (Klausučių sen.) esančios įmonės pavogta mėsos gaminių.

R. V. priklausanči įmonė nuo ilgą pirščių kenčia jau ne pirmą kartą. Ši kartą įsibrovę į rūkytų gaminių patalpą vagys išnešė 138 kg produkcijos.

Sudaužė televizorių

Penktadienį į policiją kreipėsi Užbalių kaimo (Pajevonio sen.) gyventoja.

Į šiuo metu negyvenamą sodybą pavakare užsukusi šeimininkė V. L. rado sugadintas namo duris. Kokių kėslų turėjo įsibrovęs žmogus, aiškinausi policija. Iš namo buvo dingęs mobilusis telefonas, o ant sienos kabojęs plazminis televizorius numestas ir sudaužytas.

Paliko krovinį

Sekmadienį Vištyčio užkardos pasieniečiai išgąsdino kontrabandininkus.

Vakare gavę pranešimą iš Rusijos kolegų apie įtartina judėjimą prie valstybės sienos ties Nebūtkiemio kaimu, pasieniečiai nuvyko apžiūrėti teritorijos. Sniege pareigūnai pastebėjo pėdsakus, vedančius į šalies gilumą, kelio Vištytis-Kybartai link.

Ko gero, kelyje patuliuavę pasieniečiai neliko nepastebėti budrių kontrabandininkų žvalgų. Mat ties Totorkiemio kaimu pareigūnai rado šalikelėje numestus devynis juoda polietileno plėvele aptrauktus ryšulius. Prie jų buvo pritaisytos savadarbės petnešos – tokio mis kontrabandininkai naudojami, kad būtų patogiau nešti cigarečių pakuotes. Dėžėse buvo 6750 pakelių cigarečių „NZ“ be akcizo mokesčio ženklų.

Vėl padegė pirtį

Penktadienį Kybartų gyventojas rado apdegusią savo pirtį.

Apie 15 val. pareigūnams pranešta, jog ugnis apgadino Daugėlaičių kaime (Kybartų sen.) esančios R. Ž. rąstinės pirties terasą.

Per gaisrą išdegė 3 m² terasos grindų, apdegė durys ir slenkstis, sudegė pastatomo supamojo krėslas degiosios detalės. Manoma, jog pastatas buvo padegtas tyčia, juolab kad tai – jau ne pirmas toks atvejis. Ta pati pirtis mėginta padegti ir prieš pusę metų.

„Santakos“ inf.

Skautūs ir didvyriški sausio įvykiai buvo prisiminti baikerių klubo „Siena“ susibūrimė.

Kęstučio INKRATOS nuotr.

1991 metų sausio dienų aidai

ATMINTIS

Atėjus sausui kiekvienais metais prisimename kruviniuosius 1991-ųjų įvykius, kada sovietinė imperija ginkluotos kariuomenės jėgomis pabandė į „tautų broliją“ sugražinti beišsprūstančias Baltijos valstybes. Tai buvo tautų išbandymas, kiek yra vieningi ir pasiryžę apginti savo nepriklausomybę jų gyventojai.

Nuo tų dienų praėjo jau 24 metai, tačiau to laiko tragizmas ir patriotizmas įvykių liudininkų širdyse gyvas ir šiandien. Tas vilties, didvyriškumo ir bendrystės pilnas sausio dienas paskatino prisiminti Marijampolės baikerių klubo „Siena“ surengtas susibūrimas.

Istorija primena

Atmintyje išskyla svarbiausi įvykiai: Sąjūdžio organizuoti mitingai, ekonominė blokada, jaunų vaikų prievartinis ėmimas į sovietinę kariuomenę, mūsų valstybės vadovų teisinga pozicija, SSRS karinių dalinių telkimas, „jedinštvininkų“ veikla ir pagaliau – svarbiausių Vilniaus objektų puolimas. Jis parodė, kad imperija taip lengvai neatsisakys vadinamojo Pabaltijo. Gyventojai suprato, jog tik jie gali išgelbėti Tėvynę, apginti jos nepriklausomybę. Iš visos Lietuvos žmonės skubėjo į Vilnių, petys į petį stoji prie televizijos bokšto, Aukščiausiosios Tarybos rūmų. Likusieji namuose braukė ašaras prie televizorių, gaudė kiekvieną informaciją iš sostinės.

Mokytojai pamokose aiškino įvykių prasmę, mokiniai išpūdzius aprašė rašiniuose, vaidavo piešiniuose. Nemažai jų saugome krašto muziejaus fonduose. Dabar tai nepakartojami istorijos šaltiniai. Abejingų tada buvo nedaug. Tuo metu niekas nežinojo, kokią ateitį lemia grėsmingai tiksintis Būties laikrodžio, ko galima tikėtis iš Vilniaus gatvėmis judančios šarvatos galybės. Žmonės nesąmoningai stengėsi įsiminti lemtingas valandas ir minutes: pirmieji šūviai pasigirdo prie „Kometos“ parduotuvės, Karoliniškėse. Paskui – Policijos akademijos ir Spaudos rūmų užėmimas, čia pralietas kraujas, kai buvo sužeistas moksleivis Vytautas Lukšys, tankai ir omonininkai, judantys link televizijos bokšto.

IN MEMORIAM

Atsisveikinome su mokytoju

Šeštadienį į amžinybės glėbį palydėjome ilgametį vilkaviškietį, pastaruosius gyvenimo metus praleidusį pašukras Vilniuje Leoną ČEPLVIČIŲ.

L. Čeplevičius gimė 1928 m. lapkričio 23 d. netoli Vilkaviškio, Didžiųjų Šelvių kaime. Mokėsi Navininkų pradinėje mokykloje, Vilkaviškio ir Marijampolės gimnazijose. Sunkiais pokario metais Leonas ryžosi studijuoti Lietuvos konservatorijoje, bet gyvenimo kelias nuvedė kita kryptimi. Jaunuolis iš Vilkaviškio baigė Vilniaus aviacijos mokyklą, tačiau likimas nelėmė tapti lakūnu. L. Čeplevičius vėl grįžo prie muzikos. Baigęs J. Tallat-Kelpšos muzikos mokyklą, pedagogo darbą jis pradėjo Alvisto mokykloje. Čia mokytojas aštuoniolika metų plėtojo muzikines tradicijas, subūrė mokinių ansamblių, pučiamųjų orkestrą. Be muzikos, dėstė ir matematiką.

L. Čeplevičius mokytojo ir Vilkaviš-

čio vidurinėse mokyklose, o išėjęs į užtarnautą poilsį iki 2003 m. dirbo Vilkaviškio krašto muziejuje. Mokytojas buvo kartos, kuri puoselėjo ikikarinės Lietuvos pedagogų tradicijas, atstovas, tikras inteligentas ir intelektualas.

Erudicija, tolerancija, pagarba kito nuomonei buvo būdingiausi L. Čeplevičiaus bruožai. Jis labai mylėjo gimtąjį kraštą ir Vilkaviškį. Dirbdamas krašto muziejuje, fotografuodamas ir filmuodamas, stengėsi užfiksuoti reikšmingiausių rajono ir Lietuvos istorinius įvykius, renginius. Jis įamžino ir svarbiausius Lietuvos persitvarkymo sąjūdžio Vilkaviškio krašte įvykius.

L. Čeplevičius visų jį pažinojusiųjų širdyse liks kaip kilnų Vilkaviškio krašto žmogus ir jo istorijos liudininkas.

Vilkaviškio krašto muziejaus kolektyvas
Užsk. 128

Tačiau tarp kariuomenės ir bokšto buvo žmonės, ore tvyrojo erdvės ir laiko matų nepaisanti visuotinė valia ir viltis: „Mes nepasiduosime!“ Pasiryžimas, tylus buvimas, malda ir vienybė sustabdė ginkluotus kareivius ir tankus.

Rodant per televiziją filmuotus sausio įvykių kadrus, dažnas su pasididžiavimu sako: „Ir aš ten buvau.“ Vieni šalo prie svarbiausių šalies objektų, kiti buvo su Laisvės gynėjais mintimis ir širdimi. Kas žino tuokart plykstelėjusią tautos susitelkimo vertę? Jokie metraščiai neįamžins tos nakties iš sausio 12-osios į 13-ąją siaubo, minčių, tylaus meldimo, poelgių, kurie sustabdė galėjusią kilti beprotybę. Aukos valandos išjudino abejingą ir didelį, pagarbius santykius su byrančia imperija sergstintį pasaulį. Ta naktis pakeitė mus, pakylėjo virš aprūdijusios, nuobodžios kasdienybės. Visiems laikams mums liks Sausio 13-osios įkvėpta tvirtybė, patriotizmas, pasididžiavimas ir pagarba Laisvės gynėjams. Patriotizmą parodome likdami ir kasdien dirbdami savo krašte, atlaikydami įvairius gyvenimo iššūkius, organizuodami renginius, prisiversdami atitrūkti nuo kasdienybės ir eiti į tautinius minėjimus, palaikydami tautos atmintį ir kultūrą.

➤ Nukelta į 4 p.

Laisvės gynėjų dienos renginiai

➤ Šiandien, 16.30 val., minint Lietuvos laisvės gynėjų dieną Vilkaviškio kultūros centro II aukšto fojė vyks minėjimas „Išėję su tavo vardu...“ Renginio svečias – M. K. Čiurlionio styginių kvartetas. 18 val. – šv. Mišios Vilkaviškio katedroje.

➤ Rytoj Lietuvos laisvės gynėjų dienai skirtas renginys vyks Pilviškių „Santakos“ gimnazijoje. 12 val. atvyks Marijampolės logistikos bataliono kariai ir savanoriai, jie supažindins su šiuolaikine ginkluote, susitiks su visuomene. Šaulių kuopos kvietimu 13 val. atvyks LŠS vadas ats. plk. lt. Lt. Liudas Gumbinas, Suvalkijos šaulių 4-osios rinktinės vadas Raimundas Mertinkaitis ir kiti svečiai. 14 val. bus kūrenamas laužas, susirinkusieji vaišinami koše ir arbata, dainuojamos patriotinės dainos.

Viena mokykla nori pakeisti statusą, kita – bijo

Andrius GRYGELAITIS

Tikimasi, kad kitų mokslo metų pradžią dvi rajono ugdymo įstaigos pasitiks pakeitusios savo statusus. Gižų Kazimiero Baršausko pagrindinė bei Virbalio vidurinė mokyklos nuo ateinančio rugsėjo turėtų tapti mokyklomis-daugiafunkciais centrais. Viena iš šių mokyklų to nori ir siekia, o kita į galimas naujoves žiūri įtariai.

Kratėsi atsakomybės

Susitikti su abiejų mokyklų bendruomenėmis vyko rajono Savivaldybės administracijos Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja Alma Finagėjevičienė bei kai kurie rajono valdžios atstovai.

Gižuose vykusio susitikimo metu daug diskusijų nebuvo. Tiek vietinė mokykla, tiek seniūnija, tiek miestelio bendruomenė vieningai pritarė siūlymui steigti mokyklą-daugiafunkcij centrą. Tačiau diskusija su Virbalio vidurinės mokyklos atstovais vyko kiek kitokiu principu. Ši ugdymo įstaiga yra tarsi pasidalijusi į dvi dalis. Mokyklos Šiaudiniškių skyrius nori tapti daugiafunkciu centru, o štai Virbalyje dirbantys įstaigos atstovai – ne.

Dėl šios priežasties susitikimas ir bu-

▲ Virbalio vidurinės mokyklos direktorius Donatas Dambrauskas (dešinėje) bei šios įstaigos tarybos nariai įtariai žiūrėjo į galimybę įsteigti mokyklą-daugiafunkcij centrą.

vo suorganizuotas Šiaudiniškių skyriaus patalpose. Į jį atvyko ne tik A. Finagėjevičienė, bet ir rajono meras Algirdas Neiberka, administracijos direktorius Bernardas Marčiukonis, Kybartų seniūnas Romas Šunokas, Virbalio vidurinės mokyklos direktorius Donatas Dambrauskas, šios įstaigos tarybos nariai, Šiaudiniškių bendruomenės atstovai.

Susirinkusieji diskutavo apie tai, kas apskritai yra mokykla-daugiafunkcis centras, kam jo reikia, kas bus atsakingas už jo egzistavimą. Kaip vieną iš priežasčių, dėl ko nenori pakeisti savo vadovaujamos įstaigos statuso, Virbalio vidurinės mokyklos direktorius D. Dambrauskas būtent ir įvardijo nuogąstavimus, kad įkūrus mokyklą-daugiafunkcij centrą bei padaugėjus veiklų išaugs ir jo atsakomybė. Vadovas baiminasi, kad jam reikės rūpintis ir medicinos punktu, ir biblioteka, ir numatoma įrengti skalbyklėlę, ir daugybę kitų funkcijų, kurios būtų priskiriamos daugiafunkciam centrui.

Švietimo, kultūros ir sporto skyriaus vedėja direktorių nuramino, jog atsakomybė išliks, tačiau visu tuo rūpintis turės naujai paskirtas mokyklos-daugiafunkcio centro koordinatorius. Šis etatas bus įsteigtas Savivaldybės lėšomis ir Virbalio mokyklai nereikės rūpintis jo išlaikymu.

Pateikė prašymą

Mokyklos-daugiafunkciai centrai yra ugdymo bei kitas paslaugas teikiančios įstaigos. Jos gali būti steigiamos prie pradinį, pradinį-ikimokyklinį ar pagrindinį ugdymą teikiančių mokyklų. Tai žinodami Šiaudiniškių bendruomenės žmonės rajono Tarybai parašė prašymą leisti Virbalyje steigti mokyklą-daugiafunkcij centrą, o Šiaudiniškius paskirti jo skyriumi. Panaši praktika rajone sėkmingai jau vykdoma Keturvalakiuose su priskirtu Karklinių skyriumi, bei Bartninkuose, kurių skyrius yra įsikūręs Pašeimenuose.

„Vien per šiuos mokslo metus rajone sumažėjo daugiau nei 300 vaikų. Turime galvoti, kaip juos išlaikyti vietinėse mokyklose. Daugiafunkcis centras – viena iš išeičių“, – pabrėžė rajono meras A. Neiberka.

Pasak jo, nemažai Šiaudiniškiuose gyvenančių vaikų mokosi Virbalyje bei Kybartuose esančiose mokyklose. Po pamokų dažniausiai jie ten lanko ir įvairius būrelius. Šiaudiniškiuose įsteigus daugiafunkcij centrą, tie vaikai galės grįžti namo ir čia užsiimti popamokine veikla. Be to, įvairi

veiklą kaime bus galima vykdyti ir savaitgaliais, o ji bus skirta ne vien vaikams bei jaunimui, bet ir suaugusiems.

Merui antrino ir Kybartų seniūnas R. Šunokas. Pasak jo, daugiafunkcis centras bus naudingas ne tik Šiaudiniškiams, bet ir Virbaliui.

„Jeigu Virbalio vidurinė mokykla nesiplės ir nieškos kitokių veiklų formų, ji žlugs. Jau dabar dalį savo vaikų ši įstaiga atidavė Kybartų Kristijono Donelaičio gimnazijai. Įsteigus daugiafunkcij centrą, nereikia apsiriboti vien ugdymo veikla. Į jį bus galima pritraukti ir medicinos punktą, ir biblioteką, ir suaugusiųjų mokymą, ir dienos centrą, ir daugybę kitų pačių įvairiausių veiklų. Bus galima rašyti įvairius projektus, gauti finansavimą. Nereikia slėpti, jog Šiaudiniškiuose viena iš opiausių problemų – girtuokliavimas. Net neabejoju, kad jeigu bus įsteigtas daugiafunkcis centras, ši problema pradės mažėti. Žmonės pamatys, jog yra ir kitų alternatyvų. Jei patys Šiaudiniškiai galėtų įkurti mokyklą-daugiafunkcij centrą, jie tikrai taip padarytų, tačiau to neleidžia įstatymai, tad būtina Virbalio pagalba“, – savo mintimis pasidalijo R. Šunokas.

Turi apsispręsti

Pasak Šiaudiniškių bendruomenės pirmininkės Irenos Senkuvienės, kaimo gyventojai tvirtai apsisprendė turėti mokyklą-daugiafunkcij centrą. Jiems dabar tik reikia įtikinti Virbalio vidurinės mokyklos vadovybę, kad ši sutiktų priimti naujoves.

Abi šalys turi kartu nuspręsti, kokios veiklos bus vykdomos naujajame daugiafunkciame centre.

„Mes ketiname po vienu sparnu priglauti ne tik ugdymo įstaigą, bet ir bendruomenę, biblioteką, medicinos punktą, dienos centrą, skalbyklėlę. Norime gaminti sūrius, turime reikiamą įrangą sūrinei įkurti. Virbalyje kepama duona, o mes norime būti žinomi savo gardžiais sūriais“, – šypsojosi I. Senkuvienė.

Pasak jos, įsteigus mokyklą-daugiafunkcij centrą būtų galima tikėtis ir pastato renovacijos, nes šiuo metu jame gana šalta.

Nors iš pradžių Virbalio vidurinės mokyklos direktorius D. Dambrauskas bei šios įstaigos tarybos nariai skeptiškai žiūrėjo į galimybę pakeisti mokyklos statusą, tačiau po susitikimo jų pozicija šiek tiek sušvelnėjo. Savo apsisprendimą mokyklos bendruomenė turi pateikti iki sausio 19 d.

▲ Pakeitus mokyklos statusą, būtų galima tikėtis renovuoti Šiaudiniškių skyriaus pastatą. Autoriaus nuotr.

1991 metų sausio dienų aidai

➤ Atkelta iš 2 p.

Minėjimas baikerių klube

Dažnai girdime burbėjimą, kad trūksta savimonės, patriotizmo, kad paskendome kasdienybėje, kad vis daugėja abejingumo ir nusivylimo. Tačiau aktyvesni, plačiau ir giliau matantieji žino – likome tie patys Sausio 13-osios užgrūdinti lietuviai. Švietimo ir kultūros darbuotojams privalu palaikyti tautines idėjas, tyrinėti ir skleisti istorijos žinias. Mokyklos bei kultūrinės įstaigos gražiai ir prasmingai pamini tautines šventes, istorinių įvykių sukaktis. O kiti mūsų krašto žmonės?

Pasirodo, ir kitiems pagyvenusių žmonių bei jaunimo sambūriams svarbu žinoti istoriją, paminėti svarbius įvykius. Labai nustebino į muziejų paskambinęs Marijampolės baikerių klubo „Siena“ Vilkaviškio skyriaus vadovas Giedrius Baliūnas su prašymu padėti praveisti Laisvės gynėjų dienos minėjimą. Patriotinės iniciatyvos visada džiugina. Pasitelkę kelis mu-

ziejiaus aktyvistus – J. Rutkauskienę, K. Inkartą, G. Gailiuvienę, A. Mickevičienę, per porą dienų paruošėme parodą, skaidres, programą. Kai sausio 9 dieną nuvažiuoavome į baikerių būstinę, įsikūrusią garažuose, sutrikau: neįprasta aplinka, technikos detalės ir trys nedidelės patalpėlės. Abejojome, kaip mes derėsime su savo paroda, tautiniais rūbais, ar būsime suprasti technika besidominčių žmonių? Vadovas nuramino: darykit, ką sumanę, baikeriai suprast.

Minėjime dalyvavo gausus būrys odiniais rūbais apsirengusių, neįprastai atrodančių baikerių iš Vilkaviškio, Marijampolės, Vilniaus. Pasirodo, tai – tautos istorijai neabejingi žmonės. Degant atminimo žvakelėi, susirinkusieji iš klausė pranešimą „Laisvė ir pasiaukojimas tautos gyvenime“, skaitomas eiles, žuvusiųjų atminimą pagerbė tylos minute, vyresnieji pasidalijo prisiminimais. Prieš 24 metus šalį sukrėtusius įvykius priminė skaidrės ir paroda. Ypač visus sudomino ir sukrėtė brangiau-

sia muziejiaus relikvija – Spaudos rūmų sudužusių durų šukės, suteptos krauju. Pertraukus metu džiaugėmės kieme degančių laužų romantika, diskutavome ir skanavome katilė išvirtos sriubos. Nustebino klubo narių draugiškumas, malonus tarpusavio bendravimas. Sužavėjo sunkiojo metalo grupės koncertas, juodai apsirengusių vyrų šokiai. Tranki muzika, plyksinė šviesos „užvedė“ visus dalyvius. Jautėme, kad tai artimi ir laisvi žmonės.

Pilni išpūdžių palikome laužų ugnimi apšviestus garažus ir būstinėje besilinksminančius baikerius. Supratome, kiek mažai žinome apie klubinį jaunimo gyvenimą. Juk tai – brandi mūsų visuomenės dalis, nors ir kitokia, neįprasta, mokanti linksmintis ir atsipalaiduoti. Šie imlūs žinioms ir išpūdziams žmonės neabejingi savo tautos likimui, o jei būtų reikalas, stotų ginti tėvynės kaip ir Laisvės gynėjai sausio dienomis.

Elena RUPEIKIENĖ
Vilkaviškio krašto muziejiaus istorikė

▲ Laužai degė kaip ir anų metų sausį.